

CHVÁLKOVICKÝ HLASATEL

občasník městské části Olomouc-Chvádkovice

březen 2020

číslo 1

ročník VIII

Letos uplyne 75 let od osvobození Chvádkovic

Reprofoto: 2x Vlastivědné muzeum v Olomouci

Letos v květnu si připomínáme 75 let od osvobození Rudou armádou. V Olomouci vypukly závěrečné boje v neděli 6. května 1945, kdy se sovětské jednotky přiblížily ke Svatému Kopečku. Při postupu přes Chvádkovice, Pavlovičky, Bělidla a Hodolany až k řece Moravě narázela Rudá armáda na poslední silný odpor nacistů. Více se dočtete na straně 8.

CHVÁLKOVICKÝ HLASATEL

občasník městské části Olomouc-Chvádkovice.

Vydává: Statutární město Olomouc, Komise městské části Olomouc-Chvádkovice.

E-mail: kmc06@olomouc.eu

Redakce:

Redaktorka: Radka Kunovská

E-mail redakce: redakce1@exaprint.cz

Grafické zpracování a tisk:

Exa Print – Design, s. r. o., Střední Novosadská 4,

779 00 Olomouc, tel.: 775 705 170,

E-mail: obchod@exaprint.cz

Petice za silnici na Svatý Kopeček uspěla

Rok a půl od velké petice „Zachovejme silnici na Svatý Kopeček“ jsou hotové nikoliv jedna, ale hned dvě studie mostu.

Jeden návrh zaplatila naše radnice,

autorem je kancelář tříarchitektů sdružující tým výborných architektů a dopravních inženýrů. Druhou studii pořídilo Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD).

Pokračování na straně 4

ÚVODNÍK

Vážení spoluobčané,
dostáváte do schránek nové číslo Chvádkovického hlasatele, u kterého Vás srdečně vítám.

Podařilo se nám navýšit náklad vydání, aby se výtisk mohl dostat do každého domu v naší městské části. V novém čísle se dočtete, jak se vyvíjí situace kolem plánované výstavby východní tangenty, neboť petice za zachování silnice na Svatý Kopeček byla úspěšná. Dozvíte se, co je ve Chvádkovicích nového a představí se Vám dva členové komise městské části prostřednictvím svých medailonků.

Na své si přijdou i čtenáři seriálu o chvádkovických sochách. Nové číslo hlasatele obsahuje již čtvrtý díl, tentokrát o chvádkovických křížích. Rovněž se Vám zde představí vybrané místní organizace skrze zajímavé rozhovory s jejich zástupci.

Věřím, že se Vám nové číslo Chvádkovického hlasatele bude líbit a spolu se všemi členy komise Vám přeji příjemné jarní dny a mnoho zdraví.

David Štěpánek,
předseda KMČ Olomouc-Chvádkovice

Komise se přestěhovala ze školy do zbrojnice

Nová budova hasičské zbrojnice se stala útočištěm členů komise městské části Olomouc-Chválkovice. Foto: archiv SDH Chválkovice-Olomouc

Komise městské části Olomouc-Chválkovice jedná od září loňského roku v zasedacím sále nové hasičské zbrojnice Sboru dobrovolných hasičů Chválkovice, kam se přemístila z pů-

vodní jednací místnosti v Základní škole Gorkého na Pavlovičkách.

„Díky vstřícnosti zdejších dobrovolných hasičů jsme tak blíže našim obča-

nům a místům, která bývají předmětem jednání,“ sdělil předseda komise David Štěpánek. Jednání komise jsou veřejná a je zde možné uplatnit podněty, připomínky, názory a dotazy týkající se městské části Chválkovice. Do programu jednání patří přehled o plnění úkolů z minulých jednání komise, projednání doručené korespondence, informace o vyřízené korespondenci, projednání podnětů občanů a různé. „Jednání komise se konají nově vždy každý druhý čtvrtek v měsíci od 18 hodin a občané jsou na tyto schůzky i se svými návrhy a připomínkami srdečně zváni,“ řekl David Štěpánek. Další termíny jednání pro tento rok jsou 9. dubna, 14. května, 11. června, 9. července, 13. srpna, 10. září, 8. října, 12. listopadu a 10. prosince.

Termíny jednání, jejich případná změna a také zápisy z jednání jsou zveřejněny na webových stránkách www.olomouc.eu/samosprava/komise-mestskych-casti/chvalkovice a sledovat můžete také facebookové stránky komise.

(rk)

SLOŽENÍ KOMISE MĚSTSKÉ ČÁSTI CHVÁLKOVICE

- Předseda: David Štěpánek
- Jiří Tuška
- Vojtěch Janalík
- René Mohyla
- Helena Michalcová
- Mgr. Zdeněk Letocha
- Ing. arch. Tomáš Pejpek
- RNDr. Petr Pikal
- Rostislav Brázda
- Ing. Miroslav Tichý

Jak vylepšit veřejný prostor ve Chválkovicích?

I v roce 2020 bude chválkovická čtvrť disponovat určitou částkou peněz na estetizaci. Členové komise uvítají návrhy, jak je co nejlépe využít.

V loňském roce došlo například na opravu zábradlí u autobusové zastávky Domov seniorů ve směru na Svatý Kopeček. Vítány jsou také náměty na větší investiční akce. „Rozpočet města je sice, jak všichni víme, napjatý, ale to

nemůže bránit diskusi a třibení názorů. Třeba najdeme projekt, který má smysl prosazovat a realizovat v dalších letech,“ sdělil předseda komise David Štěpánek.

Své tipy a postřehy můžete napsat na emailovou adresu komise, nebo do komentáře na facebookové stránce. Případně můžete navštívit jednání komise, kam jste srdečně zváni.

(red)

Chystá se úprava okolí kostela

V určitých stádiích rozpracovanosti jsou projekty cyklostezky od pevnůstky po Chválkovickou ul. směrem k městu, přechod u pevnůstky přes Chválkovickou a úprava bezprostředního okolí kostela sv. Barbory na Selském náměstí včetně parkování.

Tu komise městské části Olomouc-Chválkovice projednávala naposledy v únoru za účasti autora projektu úpravy Lukáše Blažka. „Pan Blažek komisi představil upravenou podobu rozpracovaného projektu, neboť s původním návrhem nesouhlasil odbor památkové péče. Požádali jsme o několik úprav předloženého návrhu a o projekční přípravu parkoviště za farou, ve smyslu původní studie,“ informoval předseda komise David Štěpánek. Občané jsou o vývoji stavu průběžně informováni prostřednictvím zápisů z jednání komise městské části.

(red)

Představujeme členy Komise městské části Olomouc-Chválkovice

Mgr. Zdeněk Letocha

49 let, dva synové
studoval informatiku na Př.F. UPOL
pracuje ve Vojenské nemocnici Olomouc jako vedoucí Skupiny informačních technologií

„Veřejného života jsem se občas účastnil i dříve. Například při projednávání územního plánu Olomouce. Tehdy se nám se sousedy podařilo zapojit i širší veřejnost ve věci ochrany bydlení před bezohlednými rozvojovými požadavky kovošrotu TSR. Nakonec se vyjednala kompromisní podoba územního plánu ohleduplnější k místním a kovošrot dokonce část svých rozvojových ploch ve

Chválkovicích odprodal. Ověřil jsem si, že lze věci ovlivňovat a měnit k lepšímu, jen to stojí nějaké úsilí. Možná i na základě těchto aktivit mě v roce 2015 oslovila jedna z olomouckých politických stran s nabídkou práce v komisi za Chválkovice. Nabídku jsem přijal a členem komise jsem již druhé volební období. Mám radost, když se nám postupnými kroky daří vylepšovat naši čtvrť. A jsem i rád za všechny podněty od spoluobčanů. I v těch nejkritičtějších ohlasech vždy na jednání hledáme racionální jádro a stížnosti se snažíme proměnit do pozitivních kroků. Máte-li tipy, nápady, jak vylepšit naši čtvrť, určitě se nám ozvěte.“

RNDr. Petr Pikal

„Členem Komise městské části Olomouc-Chválkovice jsem prvním rokem. Na rozdíl od ostatních členů komise, kteří se znají dlouhou dobu, jsem něco, čemu se říká náplava – v Chválkovicích bydlím asi patnáct let a v Olomouci třicetpět, což je něco přes polovinu mého života. Z toho si můžete odvodit můj přibližný věk.

Pracuji v Přerovské chemičce, tudíž se dá říct, že jsem vzděláním a profesí chemik. Tím jsem tedy také prozradil, že každý den dojíždím do práce a tudíž mě mnoho času na nějaké další aktivity

nezbývá, neboť zahrada chce své (pokud tedy nerezignujete na její udržování).

Do komise jsem se zapojil proto, že mi není tak úplně lhostejné, co se kolem mě děje. Očekávám, že budu schopen lépe reagovat na některé věci, které se týkají jak Chválkovic, tak Olomouce. Je mi jasné, že z pozice člena komise nelze očekávat nějaký zásadní vliv na chod samosprávy, ale věřím, že pokud se v rámci komise na něčem rozumném domluvíme, může náš hlas proniknout i na radnici a pokusit se ovlivnit její rozhodování ve věcech, které se nás týkají.“

Základní škola má za sebou 90 let od svého založení

V květnu roku 1928 začalo kopání základů budovy, jejíž brány slavnostně vítaly své první žáky 1. října následujícího roku. Na podzim 1929 zde totiž začalo pravidelné vyučování. Základní škola Gorkého má za sebou 90 let od svého založení, oslavy k této příležitosti však teprve přijdou.

„Při příležitosti oslav 90. výročí školy je v plánu uspořádání školní akademie, která se měla původně konat 2. dubna, avšak vzhledem k událostem, které hýbou nejen naší zemí, jsme museli akci přesunout na neurčito,“ informoval ředitel školy Vladislav Tesařík. Plánovanou akcí chtějí pracovníci školy připomenout mimo jiné i její začátky, například prostřednictvím historických snímků. Aktuální informace ohledně připravovaných oslav můžete sledovat na webových stránkách Základní školy Gorkého www.zsgorkeho.cz/skola. Reprofoto: 2x archiv ZŠ

Petice za zachování silnice na Svatý Kopeček uspěla, most přes obchvat budeme v projektech hlídat

vizualizace mostu, © třiarchitekti 2019

Pokračování z titulní strany:

S „městským“ návrhem předběžně souhlasil Národní památkový ústav a ředitel olomoucké pobočky ŘSD. Počátkem ledna slíbil, že ŘSD most zapracuje do projektové dokumentace pro EIA*. 17. ledna pak požádal primátor Miroslav Žbánek dopisem ŘSD, aby do projektu pro EIA byly zahrnuty obě varianty, tedy původní lávka pro pěší a cyklisty i nová varianta s plnohodnotným silničním mostem.

Naše snaha, tedy snaha mnoha komisí místních částí, vedení okolních obcí a především podpora více než dvou tisíc občanů, kteří podepsali petici, byly úspěšné. Poděkování zaslouží politické strany, které nás podpořily, a primátor Miroslav Žbánek, který vedl jednání o úpravě návrhu obchvatu.

Nemůžeme ale usnout na vavřínech. V projektu se ocitnou (nevíme proč) obě varianty. Musíme tedy hlídat, aby v dalším pokračování projektu zůstal most a ne lávka pro cyklisty. Otevřenou otázkou zůstává, kdo most zaplatí. Náklady jsou odhadnuty na necelých 100 milionů korun. Snahou města, které má dluhy a prázdnou kasu, i zájmem Olomouckého kraje, kterému silnice III/4432 patří, by mělo být, aby co největší podíl nákladů zaplatil stát.

Další zprávy z lednového jednání pracovní skupiny o tangentě: ŘSD se konečně dohodlo s Olmou ohledně vodních zdrojů Olmy, to snad odblokuje 2 roky přerušenu přípravu projektu (řízení EIA). Ředitel olomoucké ŘSD

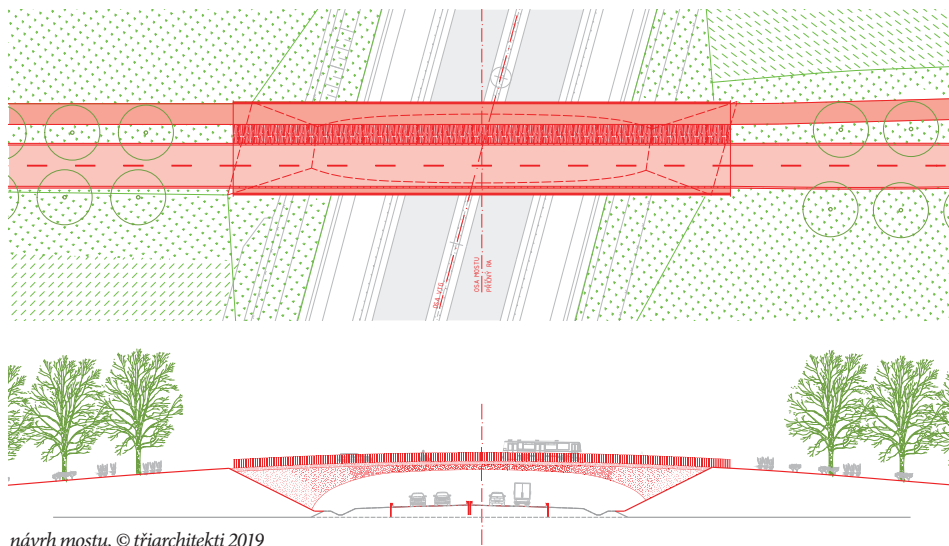
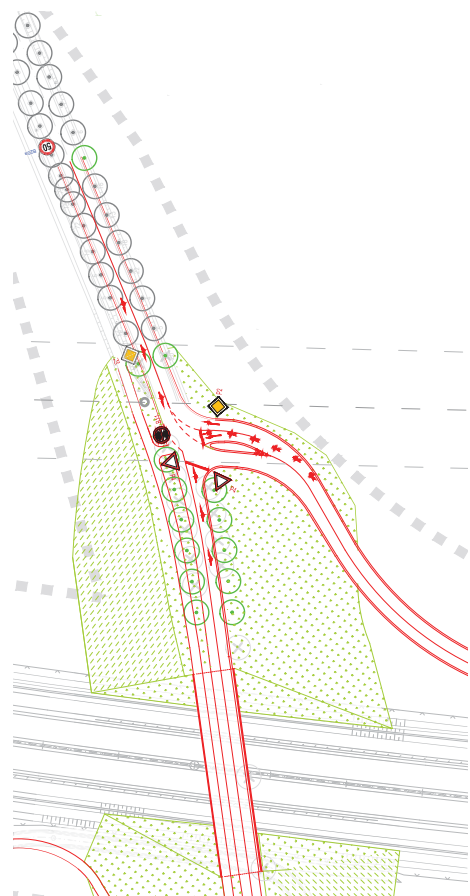
vyslechl obavy zástupců místních částí z hluku z obchvatu a neurčitě přislíbil je v pokračování projektu řešit. Tato naše obava se týká i Chválkovic, neboť obchvat povede kousek za hřbitovem a domovem seniorů. Výhled realizace východní tangenty: až od roku 2027. O pár let dřív přijde na řadu dokončení obchvatu u Globusu, tam právě začalo územní řízení.

Co říct závěrem? Občanská angažovanost má smysl. Ale nejsem si jistý, jestli se obchvatu sám dožiju. Že bude stát za 7 let, tvrdili úředníci na našem magistrátu i v roce 1998. Udělám pro jeho stavbu, co bude v mých silách a podobný postoj má řada olomouckých politiků, otežte v ruce ovšem drží stát. Město tomu však může napomoci, třeba spoluprací s ŘSD na včasném zahájení výkupů pozemků.

ing. arch. Tomáš Pejpek, zastupitel a člen petičního výboru

* řízení EIA - posouzení vlivu záměru na životní prostředí je předstupeň územního řízení, tedy začátek projekční přípravy

návrh křižovatky (odbočení k nájezdu na obchvat) není finální

návrh mostu, © třiarchitekti 2019

Zajímavé střípky ze světa chválkovického dění

Nové lavičky lákají k posezení na několika místech

Pět nových laviček bylo na návrh komise městské části umístěno v červenci loňského roku ve Chválkovicích, a to v rámci vylepšení veřejného prostoru. Jedná se o tři místa - cestou ke hřbitovu u veterinární ordinace a nové hasičské zbrojnice, u penzionu na začátku cyklostezky a u kostela sv. Barbory. Obnovy se dočkaly také lavičky na dětském hřišti Na Trávníku. Komise o opravu laviček žádala už v létě, aby si občané nemuseli v horkých dnech sedat na staré, které již byly opotřebované, a nepřišli k případnému úrazu. Vzhledem k tomu, že Magistrát města Olomouce však podobných oprav řešil mnoho, dostalo se na chválkovický požadavek až koncem roku. Foto: 2x archiv KMC

Základní škola Gorkého prošla rozsáhlou rekonstrukcí

Základní škola Gorkého v Olomouci prošla jednou z největších rekonstrukcí za 22 milionů korun. Budova školy získala novou elektroinstalaci i vřetechotechniku. Ve dvorním traktu pak vznikl také nový výťah, který ji kompletně bezbariérově zpřístupnil. Šest odborných učeben bylo vybaveno nejmodernějšími technologiemi i pomůckami. Interaktivní tabule nebo počítačová učebna už jsou na většině škol nezbytným vybavením, Gorkého však díky projektu disponuje také například 24 iPady se sluchátky a mikrofony v jazykové učebně, speciálními měřicími přístroji pro výuku chemie, fyziky a přírodopisu a v rámci polytechnického vzdělávání je k dispozici moderně vybavená kuchyň. „Dnešní svět se mění a s ním se samozřejmě mění i přístup dětí z takzvané generace Z k získávání informací. Výuka by tuto změnu měla reflektovat. Slepě jí nepodlehnout, ale využít benefity, které technologie nabízí,“ řekla učitelka Zuzana Pustinová. Foto: 2x Zuzana Pustinová

Chválkovice za sebou mají řadu tradičních akcí

Několik tradičních akcí za sebou mají Chválkovice. Během loňského roku připravila komise městské části pro veřejnost ve spolupráci s místními dobrovolnými hasiči či sokoli například Lampionový průvod k pomníku T. G. Masaryka na Selském náměstí nebo Rozsvícení vánočního stromu (snímek vlevo) a adventní koncert ve chválkovické sokolovně (snímek vpravo). Foto: 2x archiv KMC

Petr Matuška: Historie Klíče se píše ve Chválkovicích

Petr Matuška (sedmý zleva v saku a brýlích) se svými kolegy. Foto: archiv Petra Matušky

Více než sto let staré chválkovické budovy stojící na Selském náměstí poskytují své prostory klientům denního stacionáře Domino, který provozuje centrum sociálních služeb Klíč. O Klíči a Dominu jsme si povídali s jeho ředitelem PaedDr. Petrem Matuškou, Ph.D.

Můžete, prosím, přiblížit, jak funguje Klíč?

Klíč – centrum sociálních služeb je příspěvkovou organizací zřízenou Olomouckým krajem k poskytování sociálních služeb lidem s mentálním postižením, popřípadě kombinovaným s postižením tělesným či smyslovým, s poruchami autistického spektra a stabilizovaným duševním onemocněním. Cílem individuálně poskytované podpory je rozvoj či zachování znalostí, schopností a dovedností klientů umožňujících jejich osobní realizaci. Služby jsou poskytovány ve spolupráci s rodinou či přirozeným sociálním zázemím klienta formou denního stacionáře, týdenního stacionáře, domova pro osoby se zdravotním postižením, chráněného bydlení a podpory samostatného bydlení. Další informace o Klíčem poskytovaných službách, jejich obsahu a kapacitě je možné získat na jeho webových stránkách www.klic-css.cz.

Vzpomenete krátce jeho historii?

Klíč si v roce 2022 připomene 50. výročí činnosti. Právě denní stacionář Domino je místem, kde se jeho historie díky skupině rodičů, kteří své děti s mentálním postižením nechtěli „umístit“ do velkokapacitních ústavů s celoročním provozem, začala psát. Díky jejich spolupráci s odborníky z katedry speciální pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Palackého a pracovníky státní správy byl v roce 1972 otevřen jeden z prvních denních stacionářů v tehdejší Československu. Tento zdánlivě dílčí úspěch se stal významným mezníkem v oblasti sociálních služeb pro osoby s mentálním postižením. Podle tohoto vzoru vznikaly další denní stacionáře v celé republice, jejichž prvořadým cílem je usnadnit rodinám s mentálně postiženým členem péči o něj při zachování jeho přirozených sociálních vazeb. Zásadní rozvoj Klíče nastal po roce 1989. Klíč získal bývalé sídlo Okresního ústavu sociálních služeb, tzv. Mayovu vilu na olomoucké ulici Dolní Hejčínská. Po její rekonstrukci v letech 2004 a 2008 byl rozsah poskytovaných služeb rozšířen o další denní stacionář Slunovrat, týdenní stacionář a domov pro oso-

by se zdravotním postižením Petrklíč. Tomu však, opět jako reakce na potřeby klientů a jejich rodin, v letech 1997 – 98 předcházela rekonstrukce a dostavba vilky na Chválkovické ulici č. 13, v níž jsme otevřeli první chráněné bydlení v regionu nesoucí příznačný název Domov. Rok 2010 byl pak ve znamení dalšího rozšíření služeb Klíče o terénní službu podpora samostatného bydlení Šance poskytovanou v bytech klientů. Vzpomenout všechny významné momenty historie Klíče by bylo nad rámec rozsahu našeho rozhovoru. Opětovně si proto dovoluji čtenáře odkázat na webové stránky Klíče, kde najdou i záložku věnovanou jeho historii <http://www.klic-css.cz/historie/>.

Jaká je zde Vaše role, jak dlouho zde pracujete a proč jste si zvolil takové povolání?

V době studia speciální pedagogiky, kterou jsem jako jednu z pomáhajících profesí zvolil pravděpodobně pod vlivem mých předků – pedagogů, jsem se s naprostou naivitou mládí viděl v roli učitele dětí s poruchami sluchu. Řada čtenářů si možná vzpomene, že speciální škola zaměřená na jejich vzdělávání tehdy sídlila na Sv. Kopečku. Jak už to ale v životě bývá, mé profesní směřování se ubíralo jinam. Byl jsem vychovatelem, učitelem a zástupcem ředitele ve speciálních školách, odborným asistentem na své alma mater a nyní od roku 1995 ředitelem Klíče. A i když má profesní dráha čítá více než 35 let, vždy jsem se podílel na vzdělávání osob se zdravotním postižením

Foto: archiv Klíče - centra sociálních služeb, p.o.

či přípravě těch, kteří je na této cestě podporují – speciálních pedagogů či sociálních pracovníků. S určitou nadsázkou bych mohl konstatovat, že pachatel se vrací na místo činu. Budovy Domina jsem navštěvoval jako žák 1. – 5. ročníku základní školy, krátký čas jsem strávil i v budově dnešního Domova, ve které byly jesle.

Kolik má Klíč v současné době klientů?

Počet klientů Klíče není vzhledem k charakteru služeb neměnný. V tuto chvíli je jich přes osmdesát. Služby jim poskytuje 61 zaměstnanců, z toho 45 v přímé péči. Kapacita, tedy množství klientů, kteří jednotlivé druhy Klíčem poskytovaných služeb mohou využívat, je uvedena na jeho webových stránkách. Domino v současné době navštěvuje 23 klientů. Jeho dílny jsou v průběhu dne využívány dalšími 25 klienty z ostatních pobytových služeb Klíče. V chráněném bydlení Domov žije 16 klientů, v domově pro osoby se zdravotním postižením Petrklíč 19. Týdenní stacionář využívá 6 klientů. A konečně terénní službu podpora samostatného bydlení Šance poskytujeme 6 klientům.

Klienti v Dominu vyrábí řadu výrobků, na co všechno se zaměřují a k jakým příležitostem?

Klienti si mohou zvolit činnost v několika pracovně terapeutických dílnách. V keramické dílně se věnují práci s hlínou a pomocí různých technik vytvářejí výrobky pro praktické využití, jako například hrnky, misky, talíře, dekorativní předměty (svícny, zvonky, zahradní dekorace) a jiné. V rukodělné dílně pracují s proutím, pedigem, papírem, korálky a textilem. Vznikají tu originální košíky, přání k různým příležitostem, přívěsky, ozdoby, koberce, ale i atraktivní svíčky. V dřevodílně pracují zejména muži a kromě ruční práce s dlaty, pilou využívají i stroje, s jejichž pomocí brousí, řezou a vrtají. V roce 2019 jsme zavedli další tři dílny pro nácvik základních kuchařských, zahradnických a úklidových dovedností.

Dají se tyto výrobky také někde zakoupit?

O výrobky klientů bývá velký zájem. Klienti je s podporou kolegů prodávají na různých akcích Klíče, velikonočních a vánočních trzích a Ekojarmarku. Výrobky je možné zakoupit také přímo v Dominu, a to v pracovních dnech od 7:00 do 15:30 hodin. Informace o akcích, kde je možné výrobky zakoupit, lze najít na webových stránkách Klíče nebo na facebooku.

Kromě vyrábění, čím vyplňují klienti volný čas?

Klienti Domina se nevěnují jen aktivitám v dílnách. Seberealizují se v Taneční skupině Domino nebo v rámci činnosti Divadla My. Sportovní vyžití je možné na florbalových trénincích, hudební vlohly mohou rozvíjet v hudebních aktivitách. Další

oblíbenou aktivitou je práce s počítačem, tabletem či interaktivní podlahou. Klíč realizuje evropský projekt zaměřený na zavádění takzvaných asistivních technologií do sociální práce. Většina klientů Klíče se s přihlédnutím ke svým schopnostem pravidelně účastní kulturních, společenských a sportovních akcí pro veřejnost nejen v Olomouckém regionu.

Můžete zhodnotit rok 2019?

V uplynulém roce se nám s využitím několika menších projektů podařilo získat prostředky na vybavení již zmíněných nových dílen. Veřejnosti byly kladně hodnoceny tradiční Klíčem pořádané akce, jako např. Zahradní slavnost, Předvánoční setkání, či Den otevřených dveří. Divadlo My a Taneční skupina Domino reprezentovaly s velkým úspěchem Klíč na mnoha akcích svým vystoupením. Zcela zásadní byly pak práce na dvou evropských projektech. Prvním je již zmíněný projekt zaměřený na zavádění asistivních technologií do sociální práce. Jejich prostřednictvím klienti získávají nové dovednosti a znalosti, rozvíjejí komunikační a motorické schopnosti. S potěšením mohu uvést, že pokračování tohoto projektu zaměřené mj. i na využití virtuální reality bylo nedávno podpořeno prostředky Evropského sociálního fondu. Druhý, neméně důležitý projekt, byl zaměřen na zvýšení efektivity Klíčem poskytovaných služeb.

A jaké jsou plány do roku 2020?

Záměrce o činnost Klíče rádi uvítáme na Zahradní slavnosti, která se bude konat 20. května 2020 na zahradě Petrklíče (Dolní Hejčinská 28). V současné době intenzivně pracujeme na zřízení v Olomouckém kraji dosud absentující pobytové služby pro osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu poruchy autistického spektra kombinované s mentálním postižením a problémovým chováním. Chtěli bychom ji poskytovat od ledna příštího roku. Budova roste jako z vody, což mne velmi těší. Ale zpátky tam, kde „vše začalo“. Více než 100 let staré budovy Domina vyžadují zásadní rekonstrukci, která odstraní architektonické bariéry, nabídne odpovídající dispoziční řešení a zvýší možnosti jejich využití a rozvojslužby. Rádi bychom proto realizovali několik let zpracovanou studii, která řeší odstranění výše uvedených stavebně technických a provozních nedostatků, což mj. i díky odstranění architektonických bariér povede k navýšení kapacity zpřístupněním služby imobilním klientům. Problémem je, jako ostatně vždy, vysoká finanční náročnost rekonstrukce (okolo 60 milionů korun) způsobená mimo jiné nezbytností zachování vnějšího pláště budov v důsledku jejich lokalizace v ochranném pásmu Svatokopecké aleje.

Děkujeme za rozhovor

Děti seniorům, senioři dětem

Společné chvíle spolu děti a senioři trávili například v předvánočním setkání. Foto: archiv MŠ

„Povídej.“ To je program, kde se setkávají děti, babičky a dědečkové, poznávají se a nachází k sobě navzájem cestu. Společně objevují své rozdílné světy, které se ale liší jen na první pohled. A tyto společné mezigenerační chvíle zažívají v tomto roce také děti a senioři z Chválkovic.

Chválkovická mateřská škola se totiž v letošním školním roce zapojila do programu „Povídej“, který mimo jiné realizuje obecně prospěšná společnost Mezi námi – mezigeneračně. Díky tomu se potkávají ti, mezi nimiž je věkový rozdíl třeba i více než 80 let života. Děti se tak potkávají se seniory z chválkovického Domova seniorů Pohoda, přičemž náplní jsou aktivity výtvarné, pohybové, hudební, čtení nebo oslavy různých svátků.

„Právě děti a starší lidé z nás všech nejvíce žijí přítomností, rádi si hrají a váží si projevu pozornosti. Setkávání probíhají na půdě domova seniorů. Aktivity připravujeme vždy na míru, v souladu se vzdělávacím programem školky, aktivizačním plánem seniorského zařízení a také s metodickou podporou Mezi námi, o.p.s.,“ přibližuje projekt vedoucí učitelka mateřské školy Martina Růžicková.

Do blízkého domova seniorů dochází děti z předškolní třídy Sluníček se svými paními učitelkami. „V září proběhlo první seznamovací setkání, v říjnu to byly aktivity pohybové, kdy se cvičilo ve dvojicích se šátky a míčky. V prosinci pak nechyběly aktivity tvořivé, kdy děti společně s klienty domova vyráběly kapříka z papíru, společně jsme si zazpívaly koledy a vánoční písně a děti obdarovaly seniory vánočním andílkem,“ popisuje některé z proběhlých akcí Martina Růžicková. V lednu proběhly na půdě domova seniorů společné pěvecké aktivity s kytarou a s hrou na Orffovy nástroje. Únor pak patřil tvoření, a to škraboškám na karneval. A vyrábět budou děti a senioři také v následujících měsících. Například na začátku dubna je čeká tvoření v předvelikonočním duchu.

Projekt se těší velké oblibě jak u dětí, tak u seniorů. „Při návštěvách dětí mnohé babičky už vyhlízejí „svá děvčátka“ nebo „své chlapce“. Loučení bývá i se slzami v očích seniorů. Spolupráce se sociálními pracovníky a s aktivizačními sestrami je výborná, vždy se shodneme a domluvíme,“ dodává s radostí na závěr Martina Růžicková.

(rk)

Letos uplyne 75 let od osvobození Chválkovic

Pokračování z titulní strany:

Když výzvědné části Rudé armády pronikly až ke chválkovickému kostelu, nasadili Němci k protiútoku tanky a protiletadlová děla, přičemž Chválkovice utrpěly ztráty na životech i majetku. Ulice byly plné trámů, cihel a kamenní ze zničených budov (na snímcích na titulní straně), civilisté umírali v provizorních krytech. Ve středu 9. května se Olomouc konečně svobodně nadechla. Osvobození v roce 1945 připomíná ve Chválkovicích hned několik míst. Pomník ve tvaru kamene s rudou hvězdou před Domovem seniorů Pohoda na upomínku místa, kudy armáda vstoupila do Olomouce. Stejný kámen stojí také v Hodolanech a u silnice na okraji Lazců.

Pomník s truchlící Hanačkou na Selském náměstí zase ukazuje nejen jména padlých během první a druhé světové války, ale také devatenácti osob, které zahynuly přímo při osvobozovacích bojích v květnu. Připomenuto je též na čtyřicet padlých rudoarmějců.

(rk)

Pomník před Domem seniorů Pohoda, foto: archiv KMC

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

...uplynulo 800 let od první zmínky?

O nejstarších dějinách Chválkovic víme málo, o datu jejich vzniku nic. Při pátrání po první dochované zmnice o této vsi se dostaneme až do 13. století. V roce 1220 je najdeme v listině vydané olomouckým biskupem Robertem Angličanem. V ní potvrzuje vlastnictví vsi s názvem Squalcowicz cisterciáckému klášteru na Velehradě. O osm let později tento vztah zaznamenává i listina krále Přemysla Otakara I., pod názvem Kwalkowitz.

...Chválkovice měly své vlastní kino?

Od 30. let minulého století do roku 1967 bylo v Chválkovicích kino, a to v majetku Tělovýchovné jednoty Sokol Chválkovice s příznačným názvem Sokol. Obchodním vedoucím byl Josef Dosoudil, díky čemuž zůstalo kino během druhé světové války v českých rukou. Po znárodnění bylo kino přejmenováno na kino Oko. Na konci šedesátých let pak bylo kvůli klesající návštěvnosti uzavřeno.

Chválkovické sochy: Kříže, nedílná část naší krajiny

4. díl

Snímek vlevo zobrazuje kříž stojící na novém hřbitově, fotka uprostřed zachycuje podobu kříže před Domovem seniorů Pohoda a poslední snímek ukazuje kříž před kostelem svaté Barbory.

Nenápadné prvky, nacházející se v krajině a prostoru, které nás obklopují, dnes už často unikají naší pozornosti a procházíme kolem nich bez povšimnutí. Řeč je o křížích připomínajících Svatou zemi, Golgotu, Krista a šíření křesťanství. Také ve Chválkovicích několik těchto památek najdeme. Víte, jak jsou staré, jaká je historie jejich vzniku či jaké detaily se na nich nacházejí? To a mnohem více se dočtete ve čtvrtém díle seriálu „Chválkovické sochy“.

Podíváme-li se na historii vzniku kamenných křížů jako takových, zjistíme, že vznikaly v souvislosti s šířením křesťanství a se snahou vidět na vlastní oči místa, na kterých probíhal příběh posledních dnů před ukřižováním Ježíše Krista. Ne každý samozřejmě mohl navštívit Svatou zemi a Golgotu, a tak začaly vznikat prostory, které zdobily kříže coby symboly Kristovy smrti. Objevovaly se v nejrůznější podobě v blízkosti obydlí i ve volném terénu, na významných místech, poblíž cest a křižovatek poutníků a podobně.

Na místě posledního odpočinku

Kde jinde bychom měli tyto památky hledat než na místě posledního odpočinku. Pomineme-li samotné náhroby, pak nejstarším chválkovickým křížem je ten stojící na takzvaném novém hřbitově. Vznikl v roce 1826. Vzhledově – tvarem i členěním podstavce – je

velice podobný křížům nacházejícím se před Domovem seniorů Pohoda. Zajímavostí je, že původně se hřbitov nacházel u farního kostela, jak bylo dané ze staré zvyklosti i ze zákona. Založen zde byl roku 1785, v 19. století pak byl přemístěn na dnešní místo.

V poutní aleji na konci obce

Příkladem kříže, který souvisí s poutěmi a poutníky, je ve Chválkovicích kříž stojící před Domovem seniorů Pohoda, který je součástí souboru plastik lemujících poutní cestu z kláštera Hradisko na Svatý Kopeček. Pískovcový kříž z roku 1828 je dílem spíše lidovým. Horní část podstavce zdobí reliéf nástrojů Kristova umučení, tedy houba, kopí, metla, dŮtky a kalich s hostií. Samotný kříž je poměrně masivní, zakončený trojlísty, s drobným tělem Krista s rozevlátou bederní rouškou. Kříž je nesen dvoustupňovým podstavcem s výrazně vysazenou římsou, kterou zdobí hlavičky andělů a pod nimi je reliéf Piety.

Před kostelem svaté Barbory

Nedílnou součástí sakrálního prostoru kostela svaté Barbory, který stojí na Selském náměstí, je už více než sto šedesát let kamenný kříž s krucifixem. Stejně jako u předchozích křížů, nápis na něm umístěný oznamuje rok jeho vzniku a tak není těžké zjistit, že nápis Anno Domini 1856 z něj dělá nejmladší z chválkovických křížů. Památka, která

nechybí téměř na žádném snímku zachycující kostel, tak vznikla ve stejném roce, kdy se budova stala farním kostelem nově vzniklé samostatné farnosti. A aby byla provázanost se stavbou ještě více podpořena, než samotným umístěním téměř u vstupu do kostela, zdobí spodní část kříže reliéf zobrazující svatou Barboru, již je kostel zasvěcen.

Mgr. Radka Kunovská

Reliéf svaté Barbory zdobí kříž před kostelem na Selském náměstí. Světička má u sebe své hlavní atributy – kalich, meč a v pozadí věž se třemi okny na připomínku místa, kde byla vězněna svým otcem.

Se Zdeňkou Václavkovou o činnosti chválkovických

Na akci „Večer sokolských světél“ vyrobili rodiče s dětmi lodičky se světýlky. Foto: archiv TJ Sokol Olomouc-Chválkovice

Tělocvičná jednota Sokol byla ve Chválkovicích založena před 112 lety, na valné schůzi 20. října 1907. V současné době jsou chválkovičtí sokoli stále aktivní. Nejen o jejich činnosti, akcích kulturních i investičních jsme si povídali s jednatelkou Tělocvičné jednoty Sokol-Chválkovice Bc. Zdeňkou Václavkovou.

Můžete přiblížit činnost chválkovických sokolů?

Pravidelná cvičení probíhají v průběhu školního roku v pracovní dny a jsou zabezpečena patnácti cvičiteli, dobrovolníky, kteří si neustále doplňují cvičitelskou kvalifikaci. Cvičební hodiny nabízíme pro rodiče a děti od dvou let, pokračujeme cvičením pro předškolní děti a zajišťujeme také cvičení žáků, žáků a také pro dospělé nabízíme cvičení žen a mužů. Naši cvičenci jsou zapojeni do sportovní všestrannosti, kde nabízíme základy atletiky, gymnastiky, sebeobranu. Dvě družstva žáků nás úspěšně reprezentovala v soutěži malý tým gym junior v gymnastice.

Pořádáte či spolupřádáte i řadu akcí pro veřejnost. Můžete některé vzpomenout?

Ve spolupráci s komisí městské části Olomouc-Chválkovice a Sborem dobrovolných hasičů Chválkovice pořádáme sportovní odpoledne, lampionový průvod v předvečer oslav 28. října. S komisí městské části č. 6 spolupřádáme rozsvícení vánočního stromu a již tradiční adventní koncert.

Pro děti byla sehránatři loutková představení. V lednu pořádáme tradičně Společenský ples a Dětský karneval. Pro dospělé osazenstvo budeme 29. února pořádat maškarní ples na téma „Tenkrát na Divokém západě“.

Jaký byl rok 2019?

V červenci se konala XVI. Světová gymnastařada v rakouském Dornbirnu, kde se sešlo přes 20 000 účastníků z více jak padesát zemí z celého světa. Je to největší sportovní festival, který se koná jednou za čtyři roky. Ve dvou hromadných skladbách České obce sokolské vystoupilo také osm cvičenců z naší jednoty. V listopadu loňského roku jsme uspořádali veřejnou cvičební hodinu, ve které se vystřídal v bohatém programu sedmdesát cvičenců všech věkových kategorií, kteří publiku předvedli sportovní aktivity.

Vysazení lípy na sokolské zahradě k stému výročí založení Československé republiky. Foto: archiv TJ Sokol Olomouc-Chválkovice

A ještě nějaké události byste chtěla vzpomenout?

8. říjen byl památným dnem sokolstva. V loňském roce byl poprvé ustanoven významným dnem České republiky. V noci ze 7. na 8. října roku 1941 bylo gestapem pozatýkáno více než 1500 sokolů a většina se jich už domů nevrátila. Z naší tělocvičné jednoty byli zatčeni a umučeni bratři František Hildebrand a Josef Špalek. Na společném setkání k tomuto dni jsme v naší sokolovně promítali film Dobrý život sokola Bendy a děti s rodiči uctili památku na akci „Večer sokolských světél“ u řeky Bystřičky, kde vypustili vlastnoručně vyrobené lodičky se světýlky.

Od roku 2009 prochází budova místní sokolovny zásadními opravami. Jak to vypadá v současné době?

Nyní probíhá přístavba nářadovny, skladu a šaten se sociálním zařízením. Proto po dobu stavebních prací není přístupné sokolské hřiště. Tato investiční akce je spolufinancována z prostředků Statutárního města Olomouc, Olomouckého kraje a České obce sokolské.

Začátek roku je věnován plesům, maškarním a dalším zábavám. Dříve byly ve chválkovické sokolovně pořádány takzvané šibřinky. Můžete nám je závěrem přiblížit?

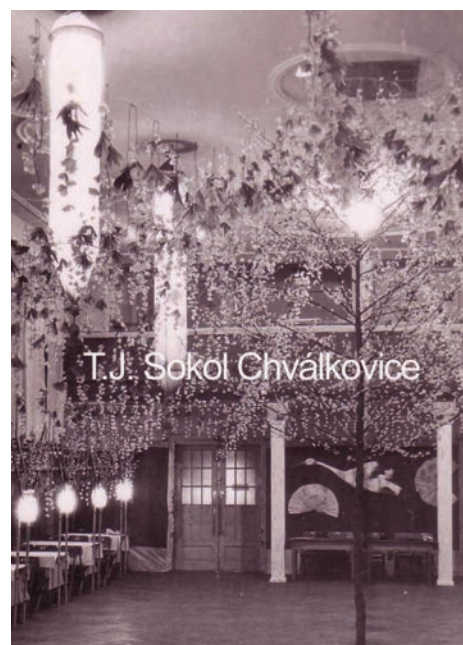
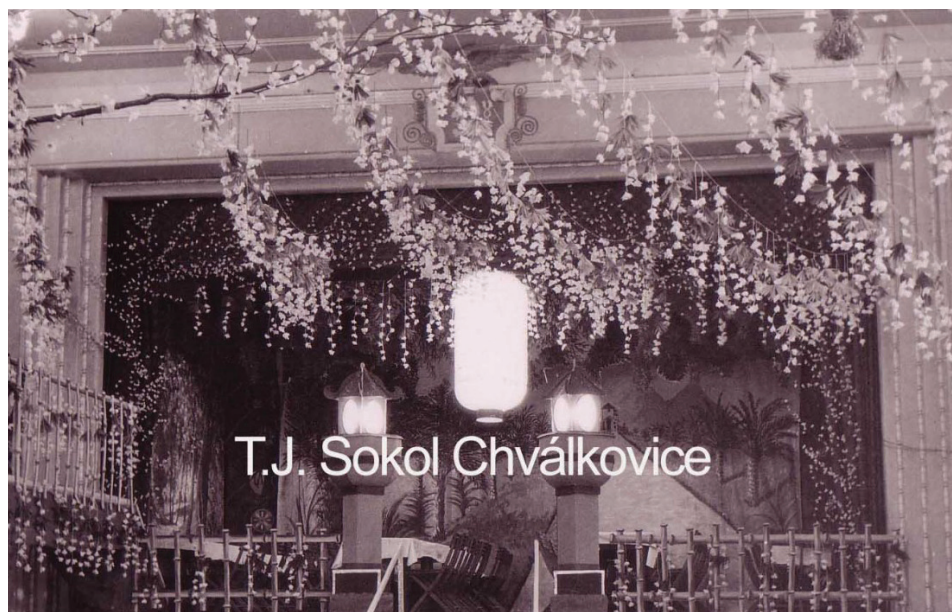
Dnes už naše tělocvičná jednota šibřinky nepořádá, místo toho máme Společenský ples a pro děti tradiční Dětský karneval. Šibřinky vždy byly v nějakém rázu, sokolovna byla nádherně vyzdobená. Byly to témata jako například „Na koloniální výstavě“, „Když kvetou růže“, „Kvetoucí Havaj“ a podobně. Jednou byly v sále postavené chaloupky, ve kterých se sedělo, jindy visely přes celou místnost růže a tak dále.

V dnešní době nám tak chválkovické šibřinky připomíná už pouze několik dochovaných snímků, které ukazují okázalou výzdobu sálu v sokolovně a také pozvánky, díky kterým se dozvídáme o tématech, které byly pro šibřinky voleny.

Děkujeme za rozhovor

Činnost Tělocvičné jednoty Sokol Olomouc-Chválkovice je spolufinancována také z prostředků Statutárního města Olomouc, Olomouckého kraje, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a České obce sokolské.

sokolů i zapomenutých šibřinkách

ŠIBŘINKY

- Podle strohé slovníkové definice jsou šibřinky sokolské maškarní plesy pořádané v určitém rázu podle předem vyhlášeného tématu.
- Slovo šibřinky či šibření se tak vžilo, že ho pro své maškarní bály používá nejen Sokol, ale i další organizace.
- Slovo šibření – žertovat, veselit se – patrně pochází z německého schabernack s významem žert, posměšný kousek.
- Podle Památníku Sokola Pražského z roku 1883 bylo záměrem, aby „členové Sokola i mimo cvičiště se scházeli, blíže se poznali a takto přátelským svazkem k sobě přilnuli“.
- Jako název pro ples bylo zvoleno, na radu Miroslava Týrše, polozapomenuté slovo šibřinky, které Týrš našel v Jungmannově slovníku s významem „frašky, šašky, žerty“.

Chválkovičtí hasiči jsou zabydlení v novém

V lednu proběhla v nové zbrojnici historicky první výroční valná hromada sboru. Foto: archiv SDH Chválkovice

Loňský rok byl pro Sbor dobrovolných hasičů Chválkovice významným. Do kroniky se zapsal důležitou událostí, totiž že po letech čekání byla slavnostně přestřižena páska u nové budovy hasičské zbrojnice.

„Následovalo stěhování do nové hasičárny, její zvelebování a zařizování. V listopadu jsme pro děti pořádali prvním rokem akci nazvanou Noc v hasičárně. Cílem bylo sblížit se a překonat

noc mimo domov v naší klubovně. Dlabali jsme dýně, hráli různé hry, opékali buřty a před spaním shlídli animovaný film. Ranní rozcvička samozřejmě nesměla chybět,“ vzpomíná s úsměvem starosta sboru Bernard Šafařík mladší. Rok pak zakončili tradičním rozdáváním dárečků u vánočního stromečku. Kde jinde, než v nové hasičárně. Koncem ledna letošního roku proběhla v nové hasičárně historicky první výroční valná hromada sboru, na kterou

CO JEŠTĚ LETOS HASIČI CHYSTAJÍ?

19. 6. - Noční víceboj 2020

– III. Ročník Memoriálu Bernarda Šafaříka st., soutěže mladých hasičů. Koná se od 18 hodinu hasičské zbrojnice.

20. 6. - Soutěž dospělých v požárním útoku Hanácká Extraliga

– jedná se o 22. ročník, koná se od 14 hodin u hasičské zbrojnice.

O dalších plánovaných akcích se dozvíte na facebookových stránkách Hasiči Olomouc Chválkovice. Zde najdete také fotografie z proběhlých událostí.

upekli a nazdobili mladí hasiči pro své hosty originální perníčky ve tvaru hasiče. „Od začátku roku pilně pracujeme v nové hasičárně na plnění úkolů na rok 2020. Začali jsme v lednu kreslením výkresů do celostátní hry Požární ochrana očima dětí, taktéž začínáme trénovat uzly, topografické značky a vše, co jen můžeme v nové hasičárně dělat,“ jmenuje některé z aktivit s mladými hasiči Bernard Šafařík.

(rk)

Rok mladých chválkovických hasičů v kostce: soutěže i zábava

Umíte si představit, jak vypadá rok mladého hasiče ze Sboru dobrovolných hasičů ve Chválkovicích? Pojďme se spolu se starostou sboru Bernardem Šafaříkem mladším podívat na uplynulý rok.

„Jako každý rok nám lednem začíná nová sezona. Leden máme takový odpočinkový a snažíme se ještě nějak odreagovat, a tak tvoříme, malujeme si a hrajeme různé hry. Od února již začínáme naplno,“ přibližuje začátek roku starosta sboru Bernard Šafařík mladší. V dubnu a květnu už na hasiče čekaly první dvě soutěže a bylo tak potřeba se na ně pořádně připravit. „V dubnu jsme vyrazili na první soutěž Mezinárodní technický výbor pro prevenci a hašení požárů (takzvaný CTIF), která se konala na Lokotce. Sice byla trošku zima, ale zvládli jsme to perfektně. Snaha našich dětí byla odměněna 9. místem ve dvou disciplínách,“ vzpomíná na první ze soutěží Bernard Šafařík.

V květnu vyrazili hasiči opět na Lokotku, tentokrát na soutěž s názvem Plamen, což je celorepubliková soutěž v požárním sportu, kde děti soutěží ve třech disciplínách. Mladšímu družstvu se v této soutěži dařilo lépe, obsadilo 5. místo. „V květnu, zhruba po patnácti letech, ještě vyrazili naši dorostenci na okresní kolo Dorostu do Bělkovic,“ doplňuje květnové akce Bernard Šafařík. A dále pokračuje: „V dalších měsících jsme se věnovali převážně požárním útokům. Účastnili jsme se soutěží zařazených do Ligy mladých hasičů a do Nočního víceboje, který se loni konal poprvé. Mladší i starší družstvo se zde umístilo na krásném 5. místě. Máme prostě moc šikovné děti.“ O letních prázdninách se děti účastní tábora, který

Noc v hasičárně si mladí hasiči užili, například dlabáním dýní. Foto: archiv SDH Chválkovice

chválkovičtí spolupřádají s hasiči z Droždína a Černovíra. Koncem prázdnin také pro děti pořádají výlet do Javoříčských jeskyní či exkurzi u profesionálních hasičů v Olomouci.

V říjnu už čekala děti pouze jedna soutěž, a to Branný závod požární všestrannosti, která se loni konala v nedalekých Dolanech. „Tam jsme si jeli obhájit vítězství mladšího družstva z předloňského roku, což se nám bohužel nepovedlo, ale i tak jsme slavili krásné 6. místo z přítomných 42 družstev,“ vzpomíná Bernard Šafařík a výčet akcí za celý rok uzavírá: „V listopadu jsme pro děti pořádali prvním rokem Noc v hasičárně, prosinec je u nás známý tradiční Čertovskou stezkou, která proběhla už popáté.“

(rk)